

Ontologia i Metafísica

Professor: Joan Martínez Porcell

Codi: 211222

Crèdits: 9 ECTS

Llengua: català

Ontologia. Prof. Joan Martínez Porcell

Objectius

Aquesta matèria té com a primer objectiu presentar el seu contingut com una "virtus", una veritable "saviesa" (J. Bofill). Això en diàleg amb Aristòtil i la seva manera d'entendre la Filosofia Primera i considerant les crítiques modernes i contemporànies a la metafísica. Com a segon objectiu, vol arribar a fer la "mostració" de l'Ésser i de la seva riquesa significativa (els transcendentals) des de l'experiència de la diversitat dels ens concrets, als quals fonamenta i dona sentit.

Programa

Introducció: Aristòtil i la Filosofia Primera.

1. Ontologia o Metafísica?: la Metafísica, avui.
2. Què entendre per Metafísica?
3. El punt de partida de la Metafísica.
4. Estructures de l'ens finit.
5. Els aspectes transcendentals de l'Ésser.
6. Ésser i causalitat.
7. L'analogia, mètode de la Metafísica.

Metafísica. Prof. Joan Martínez Porcell

Objectius

L'assignatura de Metafísica es pot considerar com la fonamentació última de la nostra coneixença de l'èsser, tot considerant el seu accés real a l'Absolut. Aquesta tasca radical obliga a repensar el valor realista del nostre coneixement així com la validesa ontològica del principi de causalitat i d'altres aportacions irrenunciabls de l'ontologia. Les vies per a encertir-nos de l'existència de Déu al llarg de la història adquireixen una nova significació tant en les proves cosmològiques com en les antropològiques, i ens permetran de prendre postura en els debats contemporanis sobre Déu.

Programa

1. La Teodicea; La teodicea i la metafísica
2. La possibilitat de la teodicea
3. Necessitat de la demostració.
4. Possibilitat de la demostració.
5. Bases noètiques de la demostració de Déu.
6. Procèshistòric de les proves de l'existència de Déu.
7. Les cinc Vies de Sant Tomàs; explicació i conseqüències.

8. Altres proves de l'existència de Déu
9. L'essència divina
10. Els atributs divins
11. Déu i el món; La creació; La conservació; El concurs diví.
12. La filosofia cristiana; De l'Aeterni Patris a la Fides et ratio.

Bibliografia bàsica

Tomás Alvira, Luis Clavell, Tomás Melendo. Metafísica. Iniciación Filosófica. Eunsa (2001)

Joan Martínez Porcell, Metafísica. Textos docents. FFC. Barcelona (2012)

Joan Martínez Porcell, Metafísica, (castellano) Blurp (2015)

Jesús García López., Metafísica tomista. Ontología, Gnoseología, y Teología natural. Pamplona. Eunsa (2001)

Forment, E, Filosofía del ser, PPU. Barcelona (1988)

González Álvarez, A., Tratado de Metafísica. I. Ontología II. Teología natural, Madrid, Gredos, 1963.

Grenet, P.B., Ontología. Barcelona. Herder (1973)

Coca, José Enrique. Metafísica. Ontología. Cosmología. Madrid (1995)

Gómez Pérez, R. Introducción a la Metafísica, Madrid. Rialp (1978)

Ángel Luis González., Teología natural. Iniciación filosófica. Pamplona. Eunsa (2001)

Michel Grison, Teología natural o Teodicea, Barcelona, Herder (1989)

Competències generals

CG1. Que l'alumne sigui capaç d'adquirir coneixements generals bàsics sobre l'àrea d'estudi (filosofia i humanitats), partint de llibres de text avançats i incloent cada vegada més els grans clàssics i les monografies més importants.

CG5. Que l'estudiant adquireixi una bona capacitat comprensiva en relació amb els textos d'alt nivell cultural.

CG8. Que l'alumne sigui capaç d'adquirir habilitats d'elaboració o de defensa d'arguments amb consciència crítica i autocrítica.

CG11. Que l'estudiant adquireixi habilitats analítiques i sintètiques pel que fa a fenòmens culturals d'alta complexitat; això és: que aprengui a descompondre els problemes i les qüestions de manera adequada ala resolució, aprenent alhora a establir les connexions necessàries amb altres aspectes de la pròpia disciplina o amb altres disciplines.

CG16. Que l'alumne sigui capaç de comunicar-se correctament de forma oral i escrita en català i en castellà, i que adquireixi una bona capacitat d'exposició i d'explicació, tant a nivell oral com escrit, per tal de dirigir-se tant a públics especialitzats com no especialitzats.

Competències específiques (Mòdul: Formació bàsica)

CE1. Que l'alumne sigui capaç d'adquirir les habilitats necessàries per començar a analitzar, comprendre i manejar sistemàticament la terminologia bàsica dels grans àmbits temàtics de la filosofia i a distingir-los segons la seva naturalesa, objecte i mètodes propis.

CE2. Que l'alumne adquireixi habilitats d'argumentació específicament filosòfiques fonamentals sobre les qüestions que s'estudiaran en els diversos campo temàtics de la

filosofia, detectant problemes i apories, i sabent posicionar-se personalment de forma reflexionada, crítica, flexible i respectuosa amb les altres opinions.

CE6. Que el alumne adquireixi i sàpiga utilitzar les nocions gnoseològiques fonamentals com ara "coneixement", "veritat", etc.; que aprengui quines són les grans orientacions històriques que s'han donat en la teoria del coneixement; i que sigui capaç de comprendre les implicacions i connexions de tals nocions i orientacions en altres camps temàtics com la filosofia del llenguatge o la metafísica.

CE8. Que l'alumne adquireixi les habilitats necessàries per poder usar correctament els principis hermenèutics en les seves pròpies aproximacions als textos i als problemes filosòfics.

CE9. Que l'alumne sigui capaç de comprendre la rellevància històrica i sistemàtica de les grans qüestions de l'ontologia, la diferència entre una ontologia general i la metafísica, els grans problemes metodològics de la metafísica clàssica (analogia) i els principals capítols sistemàtics (estructures de l'ens finit, transcendents, possibilitat d'una teologia natural, etc.). Que sigui capaç, també, de comprendre les relacions profundes i conseqüències que tals qüestions tenen en altres àmbits filosòfics com la teoria del coneixement, l'ètica, el pensament polític, etc.

Activitats formatives

Ensenyament-aprenentatge presencial:

- exposició del professor.
- exposició de l'estudiant.
- debats.
- examen final (escrit)

Ensenyament-aprenentatge dirigit:

- lectures orientades.
- tutories individuals.
- treball escrit individual i exposició a l'aula.

Ensenyament-aprenentatge autònom:

- lectures complementàries proposades pel professor.
- estudi personal.
- cerca d'informació i materials.

Activitats d'avaluació

Es combinen avaluació contínua més específica (a través de la participació a classe i treballs personals o en grup: 40%) i exàmens parcial i final de l'assignatura (60%).